

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, naar aanleiding van het verkeersongeval waarbij zij was betrokken op 18 februari 2008, onvoldoende onderzoek hebben verricht en geen situatieschets hebben opgemaakt.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 18 februari 2008 raakte verzoekster met haar auto, op een parkeerterrein betrokken bij een aanrijding met een van rechts komende automobilist. Betrokkenen vulden na de aanrijding samen het schadeformulier in. De partner van de tegenpartij die later ter plekke kwam, maakte een situatieschets op het schadeformulier. De vervolgens ter plaatse gekomen politie hoorde de verhalen van de betrokken partijen aan, nam de schade aan de voertuigen op, liet deze takelen en maakte een registratieset op. Een situatieschets werd door de politie niet opgemaakt. De schade aan verzoeksters auto bedroeg 4.600 euro. Verzoekster stelde dat de tegenpartij te hard reed, de binnenbocht nam en aansprakelijk was voor de door haar aan haar auto geleden schade. De verzekeringsmaatschappij van de tegenpartij stelde dat haar cliënt van rechts kwam en aanvaardde geen aansprakelijkheid. Verzoeksters verhaalsactie strandde wegens gebrek aan bewijs van het door haar gestelde. Verzoekster was van mening dat doordat de politie onvoldoende onderzoek had gedaan en ten onrechte geen situatieschets in de registratieset had opgenomen zij niet kon aantonen dat de tegenpartij te hard had gereden en de binnenbocht had genomen.

Bevindingen

2. Op 19 mei 2008 legde verzoekster haar klacht voor aan de politie en stelde onder andere dat er geen onderzoek naar getuigen had plaatsgevonden, geen verklaringen van betrokkenen waren opgenomen, geen sporenonderzoek was gedaan en geen situatieschets was opgemaakt. Verzoekster wendde zich op 20 augustus 2008 met haar klacht tot de Nationale ombudsman. Zij stelde onder andere dat zij voorrang had gegeven en haar voertuig tot stilstand had gebracht. Bij, op 1 september 2008 door de korpsbeheerder verzonden, brief vernam zij dat de korpsbeheerder haar klacht ongegrond achtte. De korpsbeheerder stelde dat hem niet is gebleken dat de behandelend politieambtenaren onzorgvuldig en/of onbekwaam hebben gehandeld.

3. Op 18 november 2008 wendde verzoekster zich opnieuw met haar klacht tot de Nationale ombudsman en stelde dat de ambtenaren de situatie ter plaatse onjuist hadden

beoordeeld. Zij stelde onder andere dat de ambtenaren verklaringen van de bestuurders hadden moeten opnemen, dat ze een situatieschets hadden moeten opmaken en dat er sporenonderzoek had moeten plaatsvinden.

4. Op 5 juni 2009 legde de Nationale ombudsman de korpsbeheerder de vraag voor waarom er geen proces-verbaal was opgemaakt, de betrokkenen niet waren gehoord, er geen sporenonderzoek was gedaan en er geen situatietekening in de registratieset was opgenomen.

5. De korpsbeheerder liet de Nationale ombudsman weten erbij te blijven dat de betrokken verbalisanten de aanrijding naar behoren hadden afgehandeld en bracht het volgende naar voren. In de Aanwijzing verkeersongevallen (zie Achtergrond, onder I., hierna de Aanwijzing) staat dat een proces-verbaal wordt opgemaakt bij ernstige overtredingen van de verkeerswetgeving, bij lichamelijk letsel/dood, bij een medische behandeling ten gevolge van letsel, bij het vermoeden van alcohol- en/of drugsgebruik en bij verkeersongevallen waarbij een politievoertuig of een politieambtenaar in uniform betrokken is geweest. Bij het lezen van de toelichting op de Aanwijzing lijkt het erop dat bij elke voorrangsfout proces-verbaal opgemaakt moet worden, maar dat is niet het geval, aldus de korpsbeheerder. In de toelichting staat immers dat het om een overtreding van een verkeersvoorschrift moet gaan die als zodanig veelal object is van gericht verkeerstoezicht. Dat is de voorrangsfout niet. In de ogen van de verbalisanten was er sprake van een kennelijke voorrangsfout die kon worden afgedaan met een registratieset, aldus de korpsbeheerder. Nu de betrokken ambtenaren van oordeel waren dat het niet nodig was om een proces-verbaal op te maken is het logische gevolg dat er geen getuigen zijn gehoord en er geen sporenonderzoek is verricht. Dit wordt namelijk doorgaans alleen gedaan als ervoor gekozen wordt om een proces-verbaal op te maken. Conform de procedure hebben de verbalisanten beide partijen aangehoord en de personalia en de schade genoteerd, aldus de korpsbeheerder.

6. Verzoekster reageerde op het standpunt van de korpsbeheerder en stelde onder andere dat er op grond van de Aanwijzing proces-verbaal opgemaakt had moeten worden opgemaakt.

7. Tijdens de interne klachtbehandeling van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost verklaarden de betrokken ambtenaren dat er een interne afspraak bestaat, welke inhoudt dat de politie bij een aanrijding geen situatieschets opmaakt. De reden hiervoor is dat de politieambtenaren hier niet kundig genoeg voor zouden zijn.

Beoordeling

8. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat overheidsinstanties bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit betekent dat de politie het onderzoek dient uit te voeren dat bij de concrete

situatie, in dit geval het aangetroffen ongeval, hoort.

9. Als er volgens de Aanwijzing proces-verbaal moet worden opgemaakt dan moet het door de politie te verrichten onderzoek uitgebreider zijn (zie Achtergrond, onder II.). Dat uitgebreider onderzoek wordt verricht naar de omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden. Zo wordt er sporenonderzoek en onderzoek naar stille getuigen gedaan en wordt van alle betrokkenen en getuigen een verklaring opgenomen.

10. Bij dit ongeval deed zich geen van de in de Aanwijzing genoemde voorwaarden voor op grond waarvan moet worden vastgesteld dat er proces-verbaal opgemaakt had moeten worden. De Nationale ombudsman is met de korpsbeheerder van oordeel dat de Aanwijzing niet met zich brengt dat van elke aanrijding tengevolge van een voorrangsfout een proces-verbaal moet worden opgemaakt. Ook bij het volgen van verzoeksters lezing over de aanrijding, namelijk dat zij geen voorrangsfout heeft gemaakt, maar dat de andere partij de binnenbocht nam, biedt de Aanwijzing geen aanknopingspunt voor het opmaken van een proces-verbaal. Wel was er, gezien het feit dat de auto's getakeld moesten worden, sprake van meer dan lichte schade. Volgens de Aanwijzing dient in dat geval een registratieset te worden opgemaakt met daarin de vermelding van de kenmerken van de voertuigen, van de betrokkenen en van de aanrijding. Ook stelt de Aanwijzing eenduidig dat een situatieschets deel uitmaakt van de registratieset.

12. De politie heeft in het onderhavige geval de schade opgenomen, de betrokkenen aangehoord en tevergeefs met verzoekster gekeken of de door haar genoemde getuigen nog te achterhalen waren. Vervolgens is er een registratieset opgemaakt. De vereiste situatieschets werd daarbij niet opgemaakt.

13. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie kon volstaan met het opmaken van een registratieset. Dit houdt echter wel in dat op de registratieset ook een situatieschets gemaakt had moeten worden. Door het nalaten van het opmaken van een situatieschets heeft de politie in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid- Oost is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

Aanbeveling

Uit het dossier komt naar voren dat de betrokken ambtenaren beide van mening waren dat zij niet gehouden waren een situatieschets op de registratieset te maken en dat er zelfs een interne afspraak bestaat, welke inhoudt dat de politie bij een aanrijding geen

situatieschets opmaakt omdat zij daar niet kundig genoeg voor zouden zijn.

Gelet op de Aanwijzing (zie Achtergrond, onder I.) wordt de korpsbeheerder in overweging gegeven om datgene wat de Aanwijzing hierover zonder verdere voorwaarde stelt, namelijk dat een situatieschets een onderdeel vormt van de registratieset, onder de aandacht van de ambtenaren in zijn korps te brengen.

Onderzoek

Op 26 augustus 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw B. uit Waalre, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost (de burgemeester van Eindhoven), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld. De korpsbeheerder heeft op de klacht gereageerd.

De twee betrokken politieambtenaren werden in de gelegenheid gesteld op de klacht te reageren. Deze hebben daar geen gebruik van gemaakt.

Verzoekster werd in de gelegenheid gesteld op de ontvangen informatie te reageren en heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van verzoekster gaf aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Verzoekschrift 20 augustus 2008.

Klachtdossier van de politie, met bijlagen.

Brief van verzoekster van 18 november 2008.

Standpunt korpsbeheerder van 7 september 2009.

5. Brief van verzoekster van 9 november 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

I. Aanwijzing verkeersongevallen van 31 oktober 2001, in werking getreden op 1 januari 2002 (stcrt. 2001, 243) en geldig tot 31 maart 2008

"Registratieset: formulier dat door behandelende politiemensen opgemaakt wordt indien zij een verkeersongeval/aanrijding opnemen. In het formulier worden kenmerken van voertuigen, betrokkenen en aanrijdingen opgenomen, inclusief een situatietekening.

Proces-verbaal: ambtelijk verslag van een verkeersongeval/aanrijding opgemaakt ten behoeve van een mogelijke strafrechtelijke vervolging door het OM, waarin naast gegevens over de aanrijding eventuele strafbare gedragingen genoemd staan. Een registratieset maakt hier deel van uit.

2. Geen registratieset of proces-verbaal

In beginsel (zie de uitzonderingen genoemd in par. 4) wordt geen registratieset of proces-verbaal opgemaakt in geval van licht letsel en/of lichte schade. In deze gevallen wordt een kenmerkenmelding gedaan aan AVV.

3. Registratieset

Wanneer een verkeersongeval meer dan licht letsel tot gevolg heeft, dan wel meer dan lichte schade, wordt alleen een registratieset opgemaakt (zie de uitzonderingen genoemd in par 4.). Op de registratieset wordt in dat geval aangegeven dat geen proces-verbaal wordt opgemaakt. In geval sprake is van meer dan lichte schade wordt het kentekenbewijs op basis van artikel 60 WVV94 en art. 39 Kentekenreglement ingevorderd aan de RDW Centrum voor voertuigtechniek en informatie toegezonden.

4. Proces-verbaal

In de hieronder genoemde gevallen (par. 4.1. t/m 4.4.) wordt proces-verbaal opgemaakt. Dit wordt op de registratieset aangegeven.

4.1. Ernstige overtreding van de verkeerswetgeving

Wanneer bij een verkeersongeval uit het oogpunt van verkeersveiligheid sprake is van een (ernstige) overtreding van de verkeerswetgeving, waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan, wordt altijd proces-verbaal opgemaakt.

Toelichting

Het hier gestelde zal zich onder meer voordoen bij overtreding van die verkeersvoorschriften, waarvan de niet-naleving tot de belangrijkste oorzaken van verkeersongevallen behoort en die als zodanig veelal object zijn van gericht verkeerstoezicht zoals agressief rijgedrag (kleven e.d.), rijden door rood licht of het met te hoge snelheid rijden en voorrangsfouten)."

4.2. Lichamelijk letsel/dood

Wanneer het verkeersongeval de dood, zwaar lichamelijk letsel of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van de normale bezigheden ontstaat, tot gevolg heeft, wordt proces-verbaal terzake art. 6 WVV 1994 opgemaakt. Het opsporings- en vervolgingsbeleid ter zake van deze aanrijdingen is vastgesteld in de Aanwijzing artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 en zal in beginsel medio 2004 in een polarisrichtlijn voor strafvordering artikel 6 WVV 1994 zijn beslag krijgen.

4.3. Medische behandeling in ziekenhuis ten gevolge van letsel

Buiten de gevallen zoals bedoeld onder 4.2 wordt wanneer een verkeersongeval letsel tot gevolg heeft waardoor een betrokkene in het ziekenhuis een medische behandeling moet ondergaan proces-verbaal opgemaakt. Indien sprake is van dagbehandeling of een situatie waarin sprake is van één slachtoffer die tevens enige verdachte is, kan - in deze onder 4.3 bedoelde gevallen - worden volstaan met een registratieset.

Toelichting

In het algemeen betekent het bovenstaande dat indien een der betrokkenen van de plaats van het ongeval naar het ziekenhuis wordt vervoerd, proces-verbaal moet worden opgemaakt. Indien later bij het onderzoek blijkt dat er slechts sprake is van licht letsel en behandeling in het ziekenhuis niet nodig is, zal van het opmaken van proces-verbaal kunnen worden afgezien. De behandelend politieambtenaar dient daarover informatie in te winnen bij het slachtoffer of bij de behandelend arts.

In het geval dat een verkeersslachtoffer niet meteen naar het ziekenhuis wordt vervoerd, maar korte tijd later toch in het ziekenhuis moet worden opgenomen ter behandeling van letsel tengevolge van het ongeval, dient, als dit bekend wordt, alsnog proces-verbaal te worden opgemaakt. Hierbij kan worden gedacht aan een later herkende botbreuk of aan inwendig letsel dat zich pas later openbaart.

4.4. Alcohol- en/of drugsgebruik

Indien het vermoeden bestaat dat het verkeersongeval (mede) te wijten is aan het gebruik van alcohol- en/of drugs wordt ten aanzien van bestuurders altijd proces-verbaal opgemaakt ter zake van art. 8 WVV 1994 en overige gepleegde delicten. In art. 6 WVV-zaken geldt het gebruik van alcohol en/of drugs als strafverzwarende omstandigheid. In die gevallen dat sprake is van het onder invloed veroorzaken van een (ernstig) verkeersongeval en (in plaats van 1 totaal proces-verbaal) voor beide misdrijven proces-verbaal wordt opgemaakt, dienen die - met verwijzing naar elkaar - tegelijkertijd te worden ingezonden. In geval sprake is van invordering van een rijbewijs dient van het proces-verbaal van invordering van het rijbewijs gebruik te worden gemaakt. (art. 164 lid 4 WVV 1994.)"

II. Rapport Nationale ombudsman 2006/0383

"Het opmaken van een proces-verbaal brengt met zich mee dat ter plaatse uitgebreider onderzoek wordt verricht naar de omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden. Zo wordt er onderzoek gedaan naar de stille getuigen en wordt van alle betrokkenen en getuigen een verklaring opgenomen."